

**Vlaamse
overheid**

SARC

Strategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Advies

Sectorraad Media

31 augustus 2021

Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van de artikelen 10,12,13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie

Situering

De SARC werd per brief van 19 juli 2021 door Vlaams minister van Media Benjamin Dalle om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet tot wijziging van de artikelen 10,12,13 en 14 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie.

Voorliggend voorontwerp van decreet realiseert een meer doorgedreven toepassing van de principes van deugdelijk bestuur bij de VRT waarbij o.m. de voorrang van het vennootschapsbelang en de discretieplicht van de bestuurders decretaal worden verankerd. Ook de aanwijzing van onafhankelijke bestuursleden kadert in deze principes en moet leiden tot een professionalisering en versterking van de raad van bestuur. De grotere betrokkenheid van de raad van bestuur bij de benoeming en het ontslag van de gedelegeerd bestuurder moet op haar beurt leiden tot een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur en tot een positieve wisselwerking en een optimale interactie tussen de raad en de gedelegeerd bestuurder. Voorliggend voorontwerp van decreet legt tenslotte aan de raad van bestuur de verplichting op om bij beslissingen over het strategisch karakter van een aangelegenheid rekening te houden met het reglement dat hij zelf opmaakt, hetgeen op zijn beurt zal bijdragen aan een verdere professionalisering van het dagelijks bestuur en een positieve impact zal hebben op de samenwerking tussen raad van bestuur en gedelegeerd bestuurder.

De SARC-Sectorraad Media besprak het ontwerpdecreet op zijn vergadering van 16 augustus 2021 en werkte het advies verder af via schriftelijke procedure.

Advies

1. Algemene appreciatie

Goed bestuur staat hoog op de politieke agenda. De Sectorraad Media erkent het belang van goede governance-afspraken in het licht van de hedendaagse uitdagingen en verwijst in dit verband naar het recente advies over goed bestuur van de Algemene Raad i.s.m. Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Sectorraad Media, Vlaamse Sportraad en Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk d.d. 16 juli 2021¹. De Sectorraad Media vindt het een positieve zaak dat er met dit voorontwerp van decreet verder wordt gewerkt aan de modernisering van de governance en een goede werking van de VRT. Recente interne problemen hadden onder meer te maken met een gebrekkige governance. De Mediaraad is ook voorstander van een verdere professionalisering van de raad van bestuur en daar kan het opnemen van onafhankelijke bestuurders met specifieke competenties naast de politiek aangeduide bestuurders zeker toe bijdragen. Ook het decreetaal bevestigen dat bestuurders ten allen tijde dienen te handelen in het belang van de vennootschap (en dus ook haar publieke missie) en met respect voor een absolute discretie zijn basisuitgangspunten voor een gezond en deugdelijk bestuur. Ook het streven naar een duidelijke rolverdeling, constructieve dialoog en een optimale en transparante interactie tussen de raad van bestuur, de gedelegeerd bestuurder en de algemene vergadering van aandeelhouders is een positief uitgangspunt van het voorontwerp.

2. Puntsgewijze opmerkingen

De Sectorraad Media stelt vast dat het voorontwerp basisprincipes van goed bestuur betreft, maar dat niet werd gekozen voor een meer fundamentele aanpassing van de governance structuur met instrumenten die het huidig Wetboek Vennootschappen en Verenigingen aanbiedt (bv. duale bestuursstructuur met een bestuur en volwaardige directieraad). Er wordt gefocust op de introductie van onafhankelijke bestuurders, maar verder wordt niets gezegd over de nodige competenties en profielen van de andere acht politiek aangeduide bestuursleden.

Bij de punten die wel in het voorontwerp van decreet worden behandeld, worden volgende opmerkingen geformuleerd.

2.1 Charter deugdelijk bestuur, vennootschapsbelang, absolute discretie

Het decreet van 27 maart 2009 vermeldde reeds dat de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder van VRT in onderling overleg in een Charter Deugdelijk bestuur de wijze vastleggen waarop zij hun bevoegdheden uitoefenen. Het voorontwerp brengt een decretale verankering van de verdere inhoud van dit charter, met name dat dit ook de beginselen van goed bestuur moet bevatten, waarbij twee fundamentele principes in elk geval moeten zijn opgenomen, meer bepaald: de verplichting voor elk lid van de raad van bestuur om altijd het vennootschapsbelang van VRT (wat dus ook het publiek belang impliceert zoals dat decreetaal en statutair omschreven is in de publieke omroepopdracht van VRT) voorop te stellen bij het handelen en het nemen van beslissingen en het bewaren van absolute discretie over alle informatie ontvangen bij de uitoefening van het bestuursmandaat. Het voorontwerp bepaalt dat het charter ook sancties bij schending van die principes moet bevatten. De Sectorraad Media vindt dit een positieve zaak.

In de voorgestelde tekst voor artikel 10§3 wordt wel een uitzondering op de absolute discretieplicht vermeld, met name wanneer het gaat om informatie die al is bekendgemaakt door VRT of die behoort tot het publieke domein. Dit zou inhouden dat discretie rond een bepaald onderwerp niet meer geldt zodra er al iets hierover in de media is gebracht. Aangezien de media dagdagelijks berichten over de VRT, kan dit de absolute discretieplicht dan ook uithollen. Ook indien bepaalde informatie reeds publiek is, kan van bestuurders in een collegiale raad van bestuur worden verwacht dat zij zich individueel onthouden van verdere commentaar. De bedoelde uitzondering lijkt hier niet op zijn plaats, temeer daar verderop is bepaald dat de absolute discretieplicht ook na beëindiging

¹ SARC. (2021). *Advies over goed bestuur*. vlaanderen.be/sarc/sites/sarc/files/2021-07/advies_goed_bestuur_16072021.pdf

van het bestuursmandaat geldt en verderop decretale afspraken zijn opgenomen voor het organiseren van externe communicatie via de voorzitter van de raad van bestuur.

2.2 Onafhankelijke bestuurders

Een evenwichtige en diverse samenstelling van de raad van bestuur met onder meer onafhankelijke bestuurders is een basisuitgangspunt van goed bestuur. Het voorontwerp van decreet bepaalt echter niet duidelijk genoeg wat onder onafhankelijkheid wordt verstaan. Aangezien twee derde van de raad van bestuur op basis van het cultuurpact op voordracht van de politieke fracties in het Vlaams Parlement wordt aangewezen, is het voor de vier overige onafhankelijke bestuurders essentieel dat zij geen enkele “politieke rol” opnemen (gaande van een politiek mandaat, functie op een politiek kabinet op enig niveau (federaal, gewestelijk, gemeenschappelijk, provinciaal, gemeentelijk of stedelijke niveau)), of geen actieve functie binnen of verbonden aan een politieke partij uitoefenen. Hier kan worden verwezen naar de onverenigbaarheden voor VRT-bestuurders vermeld in artikel 12, die voor onafhankelijke bestuurders verruimd kunnen worden. Als de politieke onverenigbaarheid voor onafhankelijke bestuurders niet zou worden vastgelegd in het decreet, en dit ruimer dan voor de overige bestuurders het geval is, zou trouwens ook de evenredige vertegenwoordiging binnen de raad van bestuur bij de overige acht leden kunnen worden vertekend.

Wat de aanstellingsprocedure voor onafhankelijke bestuurders uit het voorontwerp betreft, heeft de Sectorraad Media vragen bij de onafhankelijke benoemingsadviescommissie die twee kandidaten per vacature dient voor te dragen, nadat de raad van bestuur zelf een functieprofiel voor het mandaat van onafhankelijk bestuurder opstelt en een open oproep lanceert. De samenstelling van deze commissie en het profiel van haar leden is niet duidelijk: de term ‘onafhankelijke benoemingsadviescommissie’ doet uitschijnen dat het om een externe entiteit gaat. Ook de vermelding dat deze onafhankelijke benoemingsadviescommissie de uittredende raad van bestuur op de hoogte brengt van haar voordracht, maar deze niet inhoudelijk dient te laten fiatteren, doet uitschijnen dat het om een externe entiteit gaat. Hiermee wordt alvast afgeweken van de gebruikelijke governance praktijk zonder dat de motieven ervan worden verduidelijkt in de Memorie van toelichting. Omwille van de transparantie verdient het wel aanbeveling om dit nader toe te lichten en om in het ontwerpdecreet, minstens in de Memorie van Toelichting, de aard, het profiel en de samenstelling van de onafhankelijke benoemingsadviescommissie, samen met een aanduiding rond de verwachte onafhankelijkheid van de leden ervan, te verduidelijken.

De Sectorraad Media stelt zich ook de vraag waarom de uittredende raad van bestuur het profiel van de onafhankelijke bestuurders bepaalt als de insteek is dat er maximaal naar complementariteit van de bestuurders binnen het gehele bestuur (onafhankelijke bestuurders en bestuurders die de politieke vertegenwoordiging verwezenlijken) dient te worden gestreefd.

De Sectorraad Media merkt ook op dat er in het voorontwerp van decreet niet is bepaald hoe de vervanging van een onafhankelijke bestuurder verloopt ingeval van voortijdige vacature. Ook dat verdient verduidelijking.

2.3 Strategische beslissingen

Het voorontwerp van decreet vermeldt dat de raad van bestuur in een reglement de wijze bepaalt waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent inzake het nemen van beslissingen van strategische aard en mogelijk ook zijn andere bevoegdheden vermeld in artikel 13 van het decreet van 27 maart 2009. De Sectorraad Media merkt op dat hetzelfde voorontwerp in artikel 10§1 het Charter Deugdelijk Bestuur, gezamenlijk op te stellen door de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder, aanwijst als bron waarin wordt vastgelegd op welke wijze de bevoegdheden uit artikel 13, waaronder het

nemen van beslissingen van strategische aard, worden uitgeoefend. Het is aangewezen om conceptuele duidelijkheid te brengen over het gehanteerde begrippenkader. Vanuit die optiek is het allicht de bedoeling dat in artikel 12§3 én in artikel 13§1, 2° niet het reglement, maar wel het Charter Deugdelijk Bestuur wordt bedoeld. Uit de huidige tekst van het Charter Deugdelijk Bestuur opgenomen op de website van VRT blijkt immers dat het thans precies in dat Charter Deugdelijk Bestuur is dat de wijze van uitoefening van de bevoegdheden van de raad van bestuur wordt geregeld. Om de beoogde samenwerking en goed bestuur te organiseren, is het alvast aangewezen dat de diverse organen hierover in overleg treden en tot een concretisering van de notie “beslissingen van strategische aard” komen. Kortom lijkt het de Sectorraad Media aangewezen om de notie “beslissingen van strategische aard” via het reeds bestaande Charter Deugdelijk bestuur verder te concretiseren. Het reglement kan verdere bepalingen bevatten over de praktische werking.

In artikel 13§1, 2° verwacht de Sectorraad Media dat de laatste zin zou worden geschrapt: *“De raad van bestuur beslist over het strategische karakter van een aangelegenheid”*. Dit is alvast aangewezen om redenen van consistentie en rechtszekerheid.

2.4 Bevoegdheden gedelegeerd bestuurder

Het voorontwerp van decreet raakt niet aan de bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder van de VRT opgesomd in artikel 14 van het decreet van 27 maart 2009, maar de sectorraad stelt vast dat de Memorie van Toelichting de term ‘dagelijks bestuur’ hanteert, terwijl decretaal de bevoegdheid van de gedelegeerd bestuurder wordt omschreven als “operationeel bestuur”. Ook hier is het consistent gebruik van bepaalde begrippen gewenst.

De notie dagelijks bestuur heeft immers vennootschapsrechtelijk een andere (engere) betekenis dan de notie operationele bevoegdheid zoals omschreven in artikel 14 van het decreet van 27 maart 2009. Het lijkt de Sectorraad Media daarom aangewezen om ook in de Memorie van voorliggend voorontwerp van decreet de term ‘operationeel bestuur’ consistent te hanteren bij de aanduiding van de bevoegdheden van de gedelegeerd bestuurder.

Conclusie

Een hedendaagse governance, professionalisering van het bestuur met onafhankelijke bestuurders, een duidelijke rolverdeling, constructieve dialoog en optimale interactie tussen het bestuur en de gedelegeerd bestuurder die werken in een geest van vertrouwen en transparantie vormen een insteek waar de Sectorraad Media volledig achter staat. Een belangrijke stap in dit proces is ook de aanwijzing van onafhankelijke bestuurders met diverse competenties en profielen met expertise inzake de mediasector. De in het voorontwerp van decreet voorgestelde tekstuele uitwerking en de gehanteerde begrippen kunnen echter op verschillende punten worden verduidelijkt, wat de transparantie en effectiviteit voor toekomstige toepassing en interpretatie ten goede zal komen. Tot slot lijkt het de Mediaraad aangewezen om in de toekomst de governance structuur van de VRT meer ten gronde te herdenken.

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter
Maud Van de Velde, ondervoorzitter
Valerie Ansoms, secretaris